

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pete vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se prvele frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se odgovorje pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Berlin 6. junija. Stanje cesarjevo je vedno ugodno, brez vročine (febra). Sloveči kirurg profesor Esmarsch iz Kiela je prišel, da bode cesarja zdravil.

Peterburg 6. junija. Knez Gorčakov odpotuje v ponedeljek v Berlin.

London 6. junija. „Times“ demantira odločno, da bi bili Anglija in Rusija privatno dogovorili se na škodo Avstrije.

„Morningpost“ pravi: Vsled prizadevanja Turkov, sovražnosti provocirati, zjediniti sti se Rusija in Anglija, da pred koncem kongresa svojih vojsk ne bosta izpred Carigrada proč jemali.

Berlin 5. junija. Pričakuje se ukaz nemškega cesarjeviča naslednika v imenu cesarjevem; glasovi o postavljenji regentstva so nepravilni. — Oubril je z grofom Šuvalovim v Peterburg odpotoval.

Napadnik Nobiling je še vedno brez zavesti. Sinoči je bilo zopet več osob zaradi razžaljenja veličanstva cesarjevega prijateljev in zaprtih. Knjigotiskar Primasch v Poznu, podpredsednik socijalno-demokratske čitalnice „Concordia“, je bil zaradi razžaljenja cesarja od okrožne sodnije obsojen na štiri leta ječe.

Popoldne se je izdal bulletin: Davi konstatirane ugodne prikazni o zdravju cesarjevem trajajo dalje, apetit se je povečal nekoliko.

Bukarešt 5. junija. („Pol. Corr.“) Rusko glavno poveljništvo je sklenilo Plojești zasesti z 1 peškim polkom in 1 jezdeškim polkom, zato, ker se mu zdi ruska zvezna linija vsled postavljenja rumunske armade v nevarnosti.

Dunaj 5. junija. Poslanska zbornica je sprejela col na kavo po 24 gld. — Ogerska delegacija je glasovala za 95,925.044 gld., kot celotno potrebo vojnega budgeta.

Slovenski narod in kultura.

II.

S—c. Včeraj sem malo položaj slovenskega naroda risal; dodal bi še lahko več, če bi smel; šel bi v uradnije, šel bi mej vojake itd. in povsod lahko razkazoval, kako Slovenca po nemški kultivirajo. Dala bi se velika knjiga spisati, če bi se vsa sistematično in drugače vršila se germanizacija črtala; pa za zdaj mi je ono dosti.

To tedaj niso povoljne razmere. Ali so? Pri nas je nekaj ljudi, ki tak položaj narodov za eldorado imajo, drugi pa za nesvobodno stanje. Kdo ima prav? Svetovna zgodovina, kje še imaš razven severnemških Slovanov naroda v takih razmerah in kje kažeš po njem svitle strani! Zastonj iščemo v njej po njem, in kar je našemu narodu le količkaj podobnega, spada pod rubriko: nesvobodni narodi in na mrtvaškem odru iz umiranja ležeči narodi in sicer taki, katerim lastna krivda, nesreča, ali kaj uže izvan človeške moči ležeče, grobove koplje; ali srečnih nobeden zgodovinar teh narodov ne zove, srečnih pa najmanj onih ne, katere je tuja sila zadušila. Jaz hočem poštenega Nemca Herderja o tem vprašati. On pravi gledè severnih Slovanov: „Es ist kaum zu zweifeln, dass, wenn man sich vom 10. 14. Jahrhunderte an die geistige Thätigkeit dieser Nordslaven nur einigermaßen unterstützt gedenket, Böhmen, Mähren, ja überhaupt die slavischen Völker in und an der Ostseite Deutschlands ein Volk geworden wären,

das seinen Nachbarn andern Nutzen gebracht hätte, als den es jetzt seinen Lohnherren zu bringen vermag. Die Unvernunft und Herrschsucht der Menschen wollte es anders. Eine Ilias beweinenwürdiger Umstände treten dem Geschichtsforscher vor die Augen, über die der Freund der Ordnung und des Fleisses seufzend erröthet.“

Mi Slovenci nijsmo srečni, kdor srečo našo povdarja, je, najmilejše rečeno, usmiljenja vreden človek; zvezane so nam roke, in pri koreninah naroda je od nasprotne stranke žaga nastavljena, ki bi malo drevesce slovenskega bitja odžagati imela. Slabotne so naše moči nasproti nemškutarskim grobokopom našega naroda, in vendar ne pustimo upanja v svojih srcih umreti, da naš narodnič ves ne bo utonil o germanizaciji. Kar naš narod ženjalnega več kakor navadno mero talentiranega producira, vse je mej, za obstanek narodov delujočimi delavci najti; ti zastonj ne negujejo tega upanja. In prav store, Slovenci smo živlav narod; hitro se tujih jezikov učimo, ali hitro n. pr. nemščino naš oratar tudi pozablja, in gora, dosti hribovja nam je in gozdov, in tu je naš Slovenec trda skala, na katerej se moč germanizacije, velikanska moč kultivirane rase razbija, in čist ostaja glavni steber vsacega naroda, naš kmetski stan. Iz tega se dopolnjujejo vsi drugi stanovi; „nemška kultura“ prihaja v naših mestih in trgih na boben dražbe, in namesto „nur nobel Schani“ stopa polagoma kmetski sin. In drugi kmetski sin hodi v šole, in z zdravimi duševnimi in telesnimi močmi, z inteligenco, ki se je po železnej kopeli hudega bora za biti ali ne biti, zraven one, katero je bogat oče v njenej izgoji spremljal, v veliko večje meri vežbala,

Listek.

Nemec o Bolgarih.

Po čužoj-to škurè bit' ne volno.

(„Die Balkan-Hajduken. Ein Beitrag zur inneren Geschichte des Slaventhums. Leipzig 1878. — Georg Rosen.“)

(Konec.)

Najmarnejši policaj, predno tira prestopnika zakona v sodnijo, pozveda od njega samega o pričini, katera ga je pobudila izvršiti zločin. Če razbiramo narodna javljenja, moramo po privedenem primeru, če hočemo biti vsaj nekoliko pošteni policaji, najprej povprašati sam narod, kako on misli o onih svojih črtah, glede katerih mislimo igrati ulogo generalnega tožitelja. Je-li g. Rosen izpolnil svoj dolg v tem oziru? V Jeruzalemu ustno poizvedati od Bolgarov o njihovem hajduštvu mu je bilo gotovo nekoliko težavno; ker po naših geografičnih poznanjih tam Bol-

garov nij. Torej je pribegnil k pismenosti o hajduštvu? K slovanski sploh? Imel je mnogo priložnosti; kajti bil je tudi v Belgradu; pa da tega nij storil, smo uže omenili. K bolgarske posebnosti? Da, kar tudi uže znamo; no, bilo bi bolje, če bi i tega ne bil storil. Črtice Panajota Hitova o sebi kakor hajduku in o hajduštvu sploh, na katerih je na videz osnovana razprava g. Rosen, pridajajo njej veliko veljavo pred onimi čitatelji, kateri ne znajo ali celo ne marajo znati, kaj je toliko hvalisana nemška točnost in nepristranost na slovanskem poprišču nauka. Rosen s zapiskami Panajota Hitova postopa grje nego najprizadevnejši policaj z zasačenim objektom, godnim, če prav v deveti predel njegovej „chambre à coucher“.

Vse, kar bi moglo bolgarsko hajduštvo predstaviti čitatelju v nekoliko lepšem, nego

čisto roparskem vidu, kar bi moglo vsaj nekoliko prirodno narisavati turško zlobo, vse, kar je Panajot Hitov ali napisal ali slovesno povedal nemškemu vestniku bolgarske slave, kakor je pretrpel sam ali videl trpeti s svojimi rojake; vse, vse predlaga se s preobilno podlivko nemške nepristranosti o vsem, kar je slovanskega: glavna jed izgubila je skoraj vso svojo prirodno armo, smrad iskusne, lažnjive priprave nepristranskemu čitatelju neusmiljeno bije v nos. Če Panajot Hitov pripoveduje raznih ljubeznjivosti, katere mu je turško uradništvo pri raznih predprijetih bogato delilo s tem, da ga je sistematično grabilo in goljufovalo, g. Rosen misli, da mu sobesednik praktično prepodava retorično figuro hiperbola. Če g. Hitov govori, da mu je turški kadi v nepravilni tožbi s svojimi sestrami, katero sprožili so iz-za nasledstva njuni soprugi — Turki, g. Rosen ukarja ga, kakor Nemci govoré, „kurz und gut“ tvrdé, da je sploh znano

prihaja ta naš kmeti sin v svoje domovje, in boj je bilo njegovo prejšnje življenje, tak železen, boja vajen mož, kojega življenje nij na mehkih blazinah tekalo, vstopi tudi za obrambo svoje uboge domovine, in resno mislijo ti možje o principu: slovanska poštenost. Da — slovanska!

Vi politični otročaji „Tagblattovci“ nam sicer ometujete „panslavizem“. Vzeli ste to frazo iz dunajskih časopisov, ali ne razumete slovanskega življenja novejšje dobe, ki nemogočnost političnega zjedinenja Slovanov uže v prvej šoli uvideva, ki pa duševno vzajemnost vseh narečij na prvo mesto stavlja. Slovani 19. stoletja nijmo več „Lohndiener“ minolega časa. Bitve Nemcev in Francozov v novejšem času so mej grmenjem kanonov klicale tudi nam: proč z duodecevanjem! Slovane se čutimo, in mi Slovenci, odtrgani od družih Slovanov, stavišmo na oltar naših političnih idealov lojalno Jugoslovanstvo. Mi se jemljemo oziroma razvijanja naše omike kot dele Jugoslovanstva, in to ne šteje samo par milijonov duš. — Krasne pokrajine so mu v lasti, zdrav, čvrst slovanski ljud hojeva po njih, velikanske zaklade gmotnega blagostanja krijejo te jugoslovanske okrajine, in tam v zahodu in severo-zahodu so Nemci, Francozi, na jugu so Italijani po Grkih in Rimljanih podedovano kulturo dalje do lepega poslopja zidali, — in mi Jugoslovani vzamemo to zapadno kulturo kot obče blago po našem izobraženstvu sem v naše domovje, in to tako, kakor so Francozi, Italijani, Nemci, Angleži grško in rimljansko vzeli, prebavši jo, ter podavši jo v narodno slovansko obleki sorodnikom in dalje.

Avstrijski in angleški interesi.

Iz londonskega pisma nemškemu konservativnim novinarjem, posnemljemo sledeče temeljite navode:

„Cela moč angleške države je v tem, da dobiva sama industrijski dobiček iz orijenta. Ako bi jej hotela katera druga vlast po svojem vplivu ta monopol kratiti v Aziji ali v Turčiji, devala bi s tem v nevarnost angleško moč, celo angleško eksistenco. Nemire, ki so jih delavci v Lancashire napravljali, je kontinentalno časopisje zaradi zmešnjav na iztoku malo opazovalo. In vendar si upam trditi, da so bili ti nemiri večje notranje važnosti, nego celo diplomatsko šahovanje mej Peterburgom

in Londonom, ker ravno ti bolj določno kažejo, nego vsaka druga nota, kaj mora Angleška hoteti.

„Ako bi Angleži Turčijo izgubili kot kraj, kjer so doslej trževali, in bi jo jim odvzela Rusija in Avstrija, ako bi se zatrl angleški politični, torej celotno skoraj trgovski vpliv v Aziji, potem na Angleškem doma takoj nastane socialna revolucija, — to svedoči relativno nevažni dogodjaji v Lancashire.

„Turška vojska, propala moč Azije, katera zavoljo hudega pritiska za dobiček od angleške strani, ne porablja več mnogo, lakota v Indiji in Kini so prouzročili, da se angleški pridelki več tako ne prodajajo, zato so se cene znižale; fabrikanti, kot močnejša stranka to uporabljajo v škodo delavcev. Ti pa, ki so od leta do leta se nadejali izboljšanja svojega stanja, doživeli so, da se jim je plača za 10 odstotkov znižala, in zdaj jim je nemogoče sebe, svoje žene in otroke le slabotno preživeti.

„To je gnalo tedaj Anglijo v iztočnem vprašanju v akcijo stopiti. Ali pa ima Avstrija v svojih opravičenih interesih uzrokov da bi to akcijo podpirala? Hoče li svojo krv zato prolivati, da bi Angleški njen trgovski in gospodarski monopol utrdila? Kdo jej je porok, da je Angleška ne bode na cedilu pustila, kakor hitro bi svoje cilje dosegla? Se nij uže zdaj bati, da jo je Angleška uže zdaj preveč od Rusije odvrnila, in da ne sedi uže kakor leta 1856. mej dvema stoloma?

K napadu na nemškega cesarja.

Iz Berlina se telegrafira 4. junija: Včeraj je bilo pri uredništvu socialno demokratičnega glasila „Berliner F. Pr.“ hišno preiskavanje po papirjih Nobilingovih. Nič se nij našlo. Tudi se nij nič našlo pri preiskavanju stanovanj vseh socialističnih vodij. — Nobiling je prej v Draždanih učil se sreljati in je rekel: Vsak samomarec je neumen, kateri prej jednega „velicega“ soboj ne vzame. Socialisti v Draždanih so to sami povedali policiji. — Ko je Nobiling slišal o Höllovem napadu rekel je hišnej dekli: Hödel je slab strelec; še drugi morajo priti, potem pride republika. — Pri Nobilingovej ljubici so našli nekaj fotografij, ki bodo morda izdale njegove zaveznike. — V nedeljo je dobil Nobiling pismo iz Londona, katero popisuje social-demokratične demonstracije pred

palačo nemškega poslanstva. Videti je, da je bil Nobiling tudi s socialisti družih dežel v zvezi. — Nobiling se je, kakor znano sam mislil ustreliti, a se nij do smrti zadel. Zdravniki mu nameravajo kroglice iz glave izrezati, a nijso jedine misli o njegovem stanju. Dozdaj nij bil zmožen, da bi ga bili izprašali. — „Nord. Allg. Ztg.“ pravi: Iz zmešnjave množic novic je le toliko gotovo, da je Nobiling od kraja tajil svojo zvezo s socialnimi demokrati, kasneje pa povedal, da je nalog na njega pal vsled dogovora, da ima cesarja usmrtiti. Sokrivcev imenovati nij hotel ali pa ne mogel. — Docent Pasche iz Halle priobčuje v „Post“, da je Nobiling uže kot študent imel socialno-demokratične nazore in so ga kot petrolista in komunarda zasmehovali.

Nasledki tega napada se bodo kmalu pokazali: silna reakcija in zatiranje svobode sploh. Bismarkova „Nordd. Allg. Ztg.“ piše uže o tem smislu in pravi:

„Nemci morè svojega cesarja, 82 letnega, od Boga tako dolgo in tako milostno občevanega! S to sramotno rudečico na lici stoji denes (nemški) narod pred bolniško posteljo starega cesarja, na katero ga je vergla prokleta morilčeva roka. Da li te izredne razmere ne terjajo brzo izrednih naredeb, naj se denes ne preiskuje. Narod ima pravo, da se državni voz zopet v trden tir spravi, da se odločno in temeljito, ne glede na popularnost te ali one naredbe postopa zoper bolezenskim prikaznim na našem državnem telesu. Doba polovičnosti je menda minola. V inostranstvu, kjer so le naši najzagrizenjši sovražniki z ostrovidnostjo sovraštva opazili razdor, v kateri je bil od stranskarske strasti razdejan, in od brezvestnih agitatorjev zapeljan narod padel, zastrmeli so bili silno, ko so čuli, da je zločinska roka 11. maja vzdignila se zoper glavo onega kneza, ki ima vse, kar bi mu moralo ljubezen in spoštovanje vsacega Nemca zagotoviti. Kaj poreče svet denes; ko bode čul, da je isti zločin ponavljan bil od omikanega človeka!“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. junija.

V avstrijske delegaciji je 4. t. m. predsednik Trautmansdorf najprej izrazil svoja čutila obžalovanja o strašnem činu v Berlinu

da so Turki pošteniji in pravdobjubiveji nego Bolgari.

Podrobno spuščati se v razpavo o bolgarskem hajduštvu g. Rosena mi nikoli nijmo bili namenjeni. No i privedenih obščih točkah, menimo, bode dovelj, da bi čitatelj mogel razvideti, ka je nemški diplomat v piko Petru Amijenskemu dvinol celo križansko vojsko proti Bolgarom in še proti nekemu. — V sedanjih časih govoriti o Bolgarih, in ne govoriti itak o Rusih, je skoraj nemogoče. Osoda Bolgarije je krepče zvezano z osodo Rusije, nego bi kdo na prvi hip pomislil. I tako, kakor bi neki brenol tudi Rusijo? Bog visoko, a car daleko, pravi ruska poslovice. No, mi uže znamo, ka g. Rosen v sredstvih nij jako izbirčen. Prapor slovanstva na kol, in hajd proti svetej Moskvi, kjer narodi se po novejših Elijah strašni zmaj! I za to malenkost lepa hvala! Napisal je cel traktat o Bolgarih; a o vojski, ka-

tera se je vodila sè strašnimi žrtvami za nje in za njih severne brate Ruse, in pri tem v istem času, ko se je knjiga redila k tisku in se tiskala, ni jedne besede nij zinol! Če bi bil nas za vsem prezrl, bilo bi nam, se ve da, dosta težje pri srcu, nego nam je, da smo dobili i mi svojo brco, če tudi s „panslavizmom“. Morebiti poročete: Bolgarsko hajduštvo, Moskva, panslavizem! Kako neki zjediniti vse te čudno različne pojme?! Vidite, po koranu g. Rosena tako: Rusija je tirala do 1857. leta na jugu versko politiko. Omenjenega leta očutila se je na razvalinah, katere jej je priготovil ves evropski zapad. Verska misija je svoj blek izgubila, v zameno poprijela se je narodne ideje. Do iste dobe bil je v Bolgariji, in sploh v Turčiji, zlati vek blagostanja, ko naenkrat vrag človeštva-Rusija pošilja ti-soče svojih agentov v obljubljeno deželo-Turčijo. Glavna opora Rusije v njenem prestopnem delu bili so hajduki bol-

garske narodnosti. Četrtočlasniki smeje se nad Ovidovimi metamorfozami. A nemški učenjak-diplomat nam celo čisto resno pripoveduje, kako so hajduki, katere je tako kategorično objavil pred nekolikimi minutami za roparje zakletega in prostega zakala, naenkrat postali pripovedniki največje ideje devetnajstega veka, ideje narodne! Herr Rosen, das ist woll der grösste von allen Bären, die Sie naiven Lesern Ihres Buches anzubinden beabsichtigten.

Če se kdo prebrisano, no strašno zlaže komu, Gornje-Savinjčani pravijo, ka mu je zadal turškega šnofovca. Knjiga gosp. Rosena, o katerej sem nekoliko spregovoril, je prepolnena tacega turškega duhana.

V Rusiji, meseca maja 1878.

B. B. Tvorčov.

z zahvalo Bogu, da je odvrnil večjo nesrečo. Zbornica je v znamenje priglavljenosti vstala. Potem je jud Kuranda interpeliral vlado, kaj misli storiti za brambo judov v Rumuniji, kateri baje pred Rumunci veliko trpé. Andrassy je dejal, da je vlada zmirom delala v mejah državopravnih razmer za ravnopravnost judov v Rumuniji, in da bode tudi na kongresu za to potegnila se. — Poljak Dunajevski je govoril o orijentalnej politiki, razkladal svoj poljski strah pred Rusijo in zahteval „ozira na Poljake“ in da naj se kongres zmeni za narode, ki pod Rusijo živé.

Ogerska delegacija je dovolila v seji 4. t. m. 550.000 za bosenske begunce z resolucijo, naj bode ta svota zadnja.

Hrvatske novine poročajo, da je generalna komanda za vojaško granico sklenila zaradi mnogih zločinov, ki jih počenjajo sestradani in demoralizirani bosenski begunci, uvesti na bosenski meji hitri ali preki sod. — Vsem beguncem se je orožje odvzelo. Radikalna pomoč bi bila le: Bosno vzeti in begunce na njih dom k delu spraviti.

Vnanje države.

Ruska vladna „Agence“ potrjuje, da so signatarne velevalisti dobile vabilo na kongres 13. junija v Berlin in pravi: Navzočnost načelnikov vlad in duh, ki je videti, da bode v kongresu prevladal, dajejo upanje, da se bode orijentalno vprašanje po svojih velikih stranéh, a ne po malih tekmovaljih in zavistnostih merilo in obravnavalo tako, da bode občni mir nastal in se sporazumljenje doseglo.

Na kongresu bodo zastopali Rusijo: knez Gorčakov (ki je zdaj uže toliko okreval), grof Šuvalov in g. Oubril; Anglijo: lord Beaconsfield, lord Odo Russel; Francosko: minister Waddington, poslanik St. Vallier; Italijo: Corti, grof Launay; Turčijo: Savfet paša in Edhem paša; Nemčijo: Bismark, državni minister Bülow in še nekdo tretji, Avstrijo: grof Andrassy, grof Caroly in baron Haymerle. Protokol in bureau bode vodil skrivni svetovalec Radovitz, za drugo osebo se še ne ve. — Dali pa bode kongres res mir naredil ali ne, kdo bi trditi mogel? Gotovo je, da mnogo diplomatov tja pride, ki ne vedo prav, kaj bi radi. Rusija pač vé, ali ima premnogo protivnikov.

Rumunska vlada še vedno ponavlja svoj „trdni“ sklep, da ne bode pustila, da bi se ruski del njene Besarabije zopet z Rusijo združil. — Mar mislijo rumunski boljari z Rusijo na svojo pest vojsko začeti?

Italijanski minister financ je predvčeranjem izjavil se, da bode predložil osnovo postave o svetovnej razstavi, ki bode v treh letih v Rimu.

Papež je osobno poslal telegram na cesarja Vilhelma, v katerem izreka obžalovanje o napadu in željo, da bi cesar brž ozdravel. — Govori se, da je kardinal Franchi nemškemu duhovenstvu pisal, naj pobija socijalni demokratizem. Papež je tudi daljši pogovor imel s kardinalom Ledehovskim, da bi se o socijalizmu na Nemškem podučil.

Dopisi.

Iz Gorice 4. jun. [Izv. dopis.] Da izhajata v naši Gorici dva lahonska dnevnika, je znana reč, in če ne bi imela kake podpore iz onkraj meje, morala bi pri svojih pičlih naročnikih uže davno v pokoj iti. In ta dva jedino v Italijo šikaleča patrona nista si štela v dolžnost, niti omeniti cesarjevega odgovora na adresno prebivalcev, oziroma društva „Sloge“ na desnem bregu Soče. Pač pa polnita svoje predale z vsako malenkostjo, ki prihaja iz „Italije beate!“ Prav pošteno je magistratnemu glasilu „Isonzi-ju“ povedal dopisnik iz Furlanije v zadnjem „Ecco del litonale“, da je to nesramno od lista, ki vsako kvanto prinaša, a cesarjevega odgovora na adresno niti omeni ne; jednako velja „Gori-

zianu“. Sicer pa nas ta dva lahonska lista proketo malo brigata, ker poznani so nam njih hudobni nameni, in cesarjev odgovor naj si dobro zapomnita, posebno one vrste, kjer pravi, da vse one vznemirjače vesti o predrugačnji avstrijske meje je nesramno rogoviljenje revolucionarnih elementov italijanske narodnosti.

Vse drugo je pa bilo navdušenje pri Slovencih onkraj Soče, ko je došel cesarjev odgovor na adresno udanosti. Tacega praznika še kmalu ne pomnijo zvesti čuvari Avstrije, kot je bil dne 30. maja v Podgori, in sploh po vsem Brdi. Zvonenje in grom možnarjev je uže prednji dan naznanjalo praznik, ki ga imajo obhajati družega dne zvesti sinovi Slovanstva, Podgora je bila okinčana z narodnimi in avstrijskimi zastavami, Ritterjeve fabrike so bile večinoma zaprte in njih gospodar z mnogo drugimi veljavnimi možaki je bil pričujoč, ko se je javno slovesno prebral cesarjev odgovor mej sviranjem Tržaške godbe in pokanjem možnarjev.

Tu naj bode omenjeno, da goriški župan nij hotel dovoliti mestne uniformirane godbe za ta slovesen dan. To je patrijotično, kaj ne, od lahonskega magistrata goriškega; stvari nij treba dodajati komentara! Da je pa prav goriški magistrat gnjezdo sovražnikov Avstrije, tudi nij treba več dokazovati. Po njihovih delih naj bodo sojeni!

Tudi tega slovesnega dne nista naša lahonska novinarska kumpana niti omenila. Če bi bil pa kje kak slovenski delavec vinjen, hajd po policiji! bosta vpila, ter polnila svoje suhoparne kolene z denuncijacijami. Pa pustimo to stvar in nadaljujmo kaj važnejega o slovesnem dnevi.

Po póludne je bila občinska seja, kjer se je sklenilo poslati N. V. iskreno zahvalo za tolažilne besede. Pri tej priliki je daroval baron Ritter 50 gl., vitez Böckman 50 gl. in grof Atems 10 gl. za dobrodelne namene v Podgori, in tako je bil sklenen slovesen dan. V Šentmavru pa je gorel zvečer velikansk kres in gromenje možnarjev je gotovo nevšečno pretresavalo nečiste vrti goriških italijanisimov in tuhtali so na maščevanje nad pošteno mislečim pa zvestim slovenskim prebivalstvom onkraj Soče, ki jim tako brezobzirno podirajo pot do „Italije beate!“

In glej v nedeljo vjetro vihrala je „tricolore“ (italijanska bandira) na hribu Podgorskem. Podgorčanje zapazivši ta nesramni čin, to umazano demonstracijo italijanskih revolucijonarjev, strgali so takoj to sovražno zastavo ter nesli jo k županu g. Kocijančiču, ta jo je izročil c. k. glavarstvu. Pod zastavo pa je bil sledeči izdajski plakat: „Oggi 2. giugno 1878, giorno solenne a tutti gli Italiani. Il „Comitato d' azione Goriziano!“ Affinche contro vili imprecazioni. D' orde vigliacche e nemiche, Sia diffuso e mantenuto immacolato l'onore nazionale. Ordino fosse inalberato su questa vetta, il vessillo Tricolore. A protesta, contro l'infamia dei nemici d' Italia!“ (Po našem: Denes 2. junija 1878 je slovesen dan vsem Italijanom. Zato je „delujoči odbor goriški“, da se narodna čast obrani in neomadeževana ohrani zoper nizke zarote nesramnih in sovražnih družalij — zaukazal, naj se na tem vrhu povzdigne italijanska tribojnica kot protest proti sovražnikom, Italijo sramotečim!“

No, kaj hočete večjega dokaza izdajstva proti monarhiji, kot je omenjeno? Skrajni čas, da, zadnji hip je, da vlada obrne svojo pozor-

nost na njeno skrajno mejo, ter podpira zveste Slovence, kateri jedini so pripravljeni, braniti poleg svojega i njen blagor. Če bi bila vlada malo bolj ozir jemala pred 10. leti na Slovence, ter zvitim Italijanom ne tako kazolirala, ne godile bi se zdaj jednake, našo državo in nas sramotilne demonstracije, ker čuvala bi uže močna slovenska starodavna zvestoba proti takim rogoviležem na skrajnej meji Avstrije, še bolj, nego čuva zdaj, in bode čula!

Iz vsega tega je pa razvidno, da v naši Gorici eksistira tajna zarota italijanisimov, kakor jo imajo uže davno v Trstu, in ki je pravi črv v Avstrijskem truplu, in tega se je treba Avstriji varovati. —

Te dni so se vršile dopolnilne volitve za mestni zastop, zmagala je „Isonzova“, to je magistratova stranka, tedaj je v mestnej hiši, katera uže zdaj razpisuje službo učitelja godbe z 2000 lirami na leto, pomnožena lahonska svojat. Sicer pa bi bila tudi tu prodrla zmerna stranka, ki jo je zagovarjal „Il Goriziano“, a stvar je bila zelo slabo aranžirana, in oba kandidata sta se zadnji hip odpovedala. Sicer pa „Il Goriziano“ pošteno biča slabo gospodarstvo municipija, kar pa je se ve da bob ob steno.

Zadnja toča je neizmerno škode napravila na Goriškem; deželni odbor je dovolil 6000 gld. podpore poškodovancem, a vse to je malenkost proti neizmernej revščini, ki tare posebno furlane uže par let.

Cesar je podelil kanalskim ognjegascem 100 gld. za kar so mu gotovo hvaležni.

Včeraj je bilo policijsko preiskavanje v neke krčmi, ker je dotični gospodar na sumu, da stoji v zvezi z ponarejalci bankovcev; njega in ženo so djali začasno pod ključ.

Prihodnjič vam bodem poročal, kako nesramno zna lagati, ter Slovence obrekavati magistratni organ „L' Isonzo“ v svojem (?) dopisu iz Solkana, ker so se ti predrznili praznovati zmago v kupčijsko zbornico avstrijsko-slovenske stranke!

X.

Domače stvari.

— († G. Anton Heidrih) bivši pevodja čitalnice tržaške, znan skladatelj več slovenskih pesnij, in učitelj na Primorskem, je 3. t. m. nekoliko pred polunočjo po dolgej in hudej bolezni za jetiko v Ljubljani umrl. Pogreb je bil včeraj 6. t. m. popoldne ob 5. uri. „Glasbena matica“ mu je položila venec na grob.

— (Rezervisti) ki so imeli minoli mesec vojaške vaje odpuščeni so včeraj domov. Tožili so o dveh stvareh: prvič, da so morali — če niso imeli svoje obleke — skoro raztrgani in umazani okolo hoditi, drugič pa, da oficirji in podoficirji pri učenju strašno barbarsko neslovniško in neumno z nekovo nemščino namešano govoré jezik naše domovine. To je uže stara pritožba.

— (Imenovanje.) Pravosodni minister je okrajnega sodnika Aleksandra Balogha v Sevnici imenoval za deželne sodnije svetovaleca pri okrožnej sodnji v Celji.

— (Vreme.) V sredo je pri nas celo popoldne grmelo in silno deževalo. Voda je vsled tega močno narasla in po polji je deževje gotovo več ali menj škode napravilo. Tudi denes (v četrtek popoldne) se zopet napravlja na dež.

— (Ljudska šola na Cojzovem grabnu) je zaradi ošpic, za katerimi v Ljub-

ljani prav močno bolehalo otroci, za nekaj dni zaprta, da bi se ta bolezen mej šolsko mladino še bolj ne razširila.

— (Iz Toplice) na Dolenjskem se v „L. Z.“ piše, da je bilo uže v maju tam 75 gostov, ki so prišli zdravja iskat, poleg tega pa še 45 „letečih“ gostov.

— (Popravek.) V poslednjem dopisu „iz državnega zbora“ se je vrnila po izpuščenju pomota, katero si je gotovo vsak bralec sam popravil. Proti avstro-ogerske nagodbi sta zraven g. Pfeifferja iz Kranjskega še tudi grofa Barbo in Hohenwart glasovala. Na štajerskem so bili za nagodbo trije veliki posestniki. Hackelberg, Carneri in Pauer in poslanca c. kr. namestnik baron Kübek ter minister Stremayer.

Razne vesti.

* (Strašen vihar na planini.) Celo vzhodnje Tirolsko je silno razburjeno zaradi nenavadne nesreče, ki jo je naredil planinski vihar v Felber-Tauern. Kmetje iz spodnje Inške doline in iz Pinzgaua so 27. maja gnali 600 glav goveje živine, več konj, koz in ovac čez Felber-Tauernsko goro na semenj v Windisch-Matrei. Na gori jih je zalotil tak hud vihar, da je kozje kakor listje vzdigoval in v prepade metal. Več kot 100 krav in 30 koz je ubitih, več konj poškodovanih, dosti jih je zmrazilo. Štirje kmetje so vsled silnega truda, da bi sebe in živino pred mrzlim strašnim viharjem rešili, umrli. Škode je 18.000 gold. Skoro vsi drugi kmetje in vsa ostala živina so več ali manj poškodovani.

* (Redko poštenje.) Iz Braunaua na Inu se piše „Linz. T.“: Tukajšen trgovec, kateri je imel na kant priti, stavil je še zadnje upanje na loterijo. Ko pride pred loto, reče mimogrede kolektantici gospodični Hebenstreit, naj vleče tri številke, katere hoče, in zapiše na nje 1 gld. 20 kr. stave, denar bode uže on potem prinesel. Res pridejo tiste številke. Ali trgovec nij plačal, pozabil bil na vse, nij vedel niti stavljenih števil. Kako je torej ostrmel, ko mu gospodična H. pošlje pošto, naj pride po 4848 gld., katere je zadel. Mož je mogel vse dolgove plačati.

* (Na bojiščih v Bolgariji) zdaj Rusi z velikimi pripomočki delajo, da ne bi v poletnej vročini vsled gnjijočih pokopanih kaka kuga nastala. Grobovi se bolj globoki delajo in z apnom ter zemljo nasipujejo. — Tifus še na mnogih krajih hudo razsaja, zlasti pa mej Turki. Šumla je pravo kužno gnezdo.

* (Ustreljen) je bil te dni v Srbiji bivši minister Čumič, ker se je udeležil zarote zoper kneženo vladarsko rodovino Obrenovičev, isto tako oberstlejtant Jefrem Marković in drugi, ki so hoteli kneza Petra Karagiorgjevića na prestol posaditi in so v Topoli bili naredili mej narodno vojsko upor. Drugov Čumovičevih je baje 23 na smrt in 150 v ječo obsojenih.

* (Nesrečen petek.) Oni petek, ko je velika nemška oklopnica na angleške obali potopila se, bil je tudi nesrečen dan. Necega uda angleške zbornice je v knjižnici naglo mrtud zadel, da je precej umrl, drugi ud je umrl v svojem stanovanju. V Southamptonu je na ladiji vnelo se in veliko škode naredilo; parniku „Douore-Calais“ sta dva kotla počila, tako da se je komaj rešil.

* (Kobilice.) Italijanske novine poročajo, da so v zapadno Sicilijo, Sardinijo, Kalabrijo in Apalijo vpadli veliki roji kobilic, ki se svojo požrešnostjo velikansko škodo delajo.

Listnica opravištev: G. M. K. v Planini. Vsled vašega vprašanja smo na tukajšnji pošti poizvedeli, da se morajo vsa denarna pisma, tedaj tudi taka, ki so bila na pošti odprta oddana, sprejemniku na dom donositi, in da ima le na njegovo zahtevanje pismo os počakati, da sprejemnik pismo odpre in denar prešteje. Nasprotno postave nij.

Dunajska borza 6. junija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld. 60 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 „ 85 „
Zlata renta	73 „ 85 „
1860 drž. posojilo	113 „ 75 „
Akcije narodne banke	811 „ — „
Kreditne akcije	229 „ — „
London	118 „ 85 „
Napol.	9 „ 49 „
C. kr. cekini	5 „ 63 „
Srebro	104 „ — „
Državne marke	58 „ 55 „

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskega stroška; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prane, i na jetrah; žlez, i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebravljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlati, žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, žumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, hudo, diabet, trganje, šuškanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričeval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja.

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženju v seaini cevi, zaprtju, pri bolehnem bodejni v obistih in mehurju, trganju v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pravih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in čel mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gled vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gled Revalescière du Barry vsostransko, najbolj spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 t. dnov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalescière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznih, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehačih pušah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalescière-Biscuitov v pušah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Walle-Clasbassan št. 8, kakor v vsah mestih pri dobrih lekarjih in spoznajskih trgovcih; tudi razpošilja danajaka hiša na vse kraje po poštnih nakazilih ali povsojih. V Ljubljani Ed. Mehr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. P. Rodamu, v Celovcu pri lekarju Birnscherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirsch. — Zadru pri Andreoviču (193)

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebnosti za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebnosti za morjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi monogrami na pisemski papir, vizitne karte in pisemske zavitke. (158—16)

5 oralov senožeti

je za pokositi ali pa za vlast prodati. — Natančneje se izve v Florijanovih ulicah h. števil. 12. (178—1)

Naznanilo očitne dražbe.

Prihodne tržne dneve, sredo in soboto 5., 8., 12. in 15. tega meseca se bode v Andreas-Schreyer-jevem magacinu tik frančiškanskega mosta v Ljubljani veliko raznega železnega blaga, med tem kose, serpovi, brusni kameni medno in plehnato orodje itd. po očitnej dražbi proti gotovej plači razprodajalo, in vabi k množestvilni udeležbi: (176—2)

Opravništvo

Andreas Schreyer-jeve konkursne mase.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštnem povzetju naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „Cvet in Sad“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 80 kr.

Umrath & Comp. v Pragi,
fabrikanti poljedeljskih mašin,
priporočajo svoje po strogo solidnej izpeljavi, lahkeji hoji in čisteji mlatvi dobro znane posebnosti v

ročnih i vlečnih mlatilnih garniturah

z 1—8 konjskimi ali volovskimi močmi, in sicer premakljive in nepremakljive. — Potem izdelujemo mnogovrstne velikosti dobro izkušene:

mašine za žito snažiti, mašine za ličkanje turšice, skoporezne mašine

itd. itd. (114—9)

Ilustrovane cenike brezplačno in franko.

Zaloga in zastopništvo je pri J. Debevču v Ljubljani.

Rusci.
6. junija:

Evropa: Budnar iz Maribora. — Stiger iz Celja. — Grof Helmstat, pl. Falkenstein iz Badna. — Pri Slomu: Reich iz Dunaja. — Cerneta iz Trsta. — Zelnik iz Dolenjskega. — Aljančič iz Smartra. — Aite iz Trsta. — Friedman iz Dunaja. — Patsek iz Graden. — Pri Metel: Kren iz Kočevja. — Blumreich iz Dunaja. — Laser iz Trsta. — Czap iz Gorice. — Straub iz Dunaja. — Reuter iz Graden. — Skodler iz Dunaja. — Novak iz Trsta. — Thaum iz Graden. — Schacher iz Pošte.